

РЕШЕНИЕ

№ 2055

гр. София, 28.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 58 състав,
в публично заседание на 11.11.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Снежанка Кьосева

при участието на секретаря Дора Тинчева, като разгледа дело номер **4815** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството по делото е по реда на чл.145 и следващи от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по предявените исковете от М. С. С., изтърпяващ наказание в затвора [населено място] срещу министерство на правосъдието с правно основание чл.71, ал.1, т.1 и т.2 от Закона за защита от дискриминация /ЗЗДискр./.

В исковата молба са изложени твърдения, че като български гражданин, лишен от свобода С. е третиран неравно в сравнение с чуждите граждани, лишени от свобода и излежаваци присъдите си в български затвори, произтичащо от норми на Правилника за прилагане на Закона за изтърпяване на наказанията и задържането под стража /ППЗИНЗС/. Сочи, че като български гражданин поставен в същите, сходни и сравними обстоятелства като "чуждите граждани" има право да получава храна и предмети, които може да ползва и държи при себе си в затвора само и единствено по време на свиждане по аргументи от чл.82, ал.1 от ППЗИНЗС, докато лишените от свобода "чужди граждани" съгласно чл.82, ал.4 от ППЗИНЗС имат привилегията да получават колетни пратки по пощата. Според ищеца изложеното очертава неравностойно третиране - пряка и непряка дискриминация по смисъла на чл.4 от ЗЗДискр. по признак "гражданство" - лишен от свобода български гражданин.

В тази връзка С. твърди, че в периода от 02.02.2010г. до момента на завеждане на иска, е претърпял неимуществени вреди, с интензивен и траен характер, изразяващи се в психоемоционален стрес, дискомфорт, унижено човешко достойнство, душевно страдание, подтиснатост и обострено чувство на отхвърленост

и пренебрежение.

Искането е съдът да установи дискриминационното отношение от страна на министерство на правосъдието спрямо М. С., като български гражданин, съобразно чл.9 от ЗЗДискр. и да осъди министерство на правосъдието да преустанови твърдяното нарушение, както и да се въздържа в бъдеще от по-нататъшни идентични дискриминационни нарушения.

С писмен отговор министерство на правосъдието чрез процесуален представител оспорва местната подсъдност на делото, възразява срещу конституирането на министерството като ответник по делото, прави възражение за изтекла давност съгласно разпоредбата на чл.52 от ЗЗДискр. и иска производството да бъде прекратено за времето извън тригодишния срок. Оспорва иска като неоснователен, тъй като с разпоредбата на чл.82, ал.4 от ППЗИНЗС се дава възможност на лишените от свобода чужди граждани да получават колетни пратки само от чужбина и тя е изключение от общото правило на чл.82, ал.3 от ППЗИНЗС. Изразява се становище, че прилагането на подзаконов акт от страна на затворническата администрация не може да се приеме за неравно третиране или за дискриминационно отношение, тъй като нормативно установеното правило се прилага по отношение на всички лица, независимо от това за какъв срок изтърпяват наказанието лишаване от свобода. Представени са и писмени бележки. Претендира се присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Със събраните по делото доказателства, съдът прие за установено следното от фактическа страна:

С писмо от 17.07.2017г. началникът на затвора [населено място] е уведомил съда, че на основание т.4 от Заповед № ЛС-04-656/30.05.2009г. на МП във вр. с чл.59, ал.3 от Закона за изпълнението на наказанията и задържането под стража /ЗИНЗС/ лицата чужди граждани, които не са се установили на постоянно местоживееене в страната изтърпяват наказанието си в затвора [населено място]. На основание чл.82, ал.4 от ППЗИНЗС лишените от свобода чужди граждани - осъдени, подсъдими и обвиняеми, могат да получават и колетни пратки по пощата от чужбина с храна и предмети, които имат право да ползват и държат при себе си.

С писмо от 25.07.2019г. ответникът чрез процесуален представител се позовава на разпоредбата на чл.243, ал.2 от ЗИНЗС, ред. ДВ бр.81/18.10.2011г. и ред. ДВ бр.103/28.12.2012г. Сочи, че всички лишени от свобода независимо дали са български граждани или чужди граждани съгласно чл.82, ал.1 от ППЗИНЗС получават храни и предмети, които имат право да ползват и държат при себе си само по време на свиждане. Изключение от това правило е разпоредбата на чл.82, ал.4 от ППЗИНЗС, съгласно която лишените от свобода чужди граждани могат да получават и колетни пратки от чужбина с храни и предмети, които имат право да ползват и държат при себе си, като по този начин е осигурена правна възможност на чуждите граждани да получават колетни пратки от чужбина, с оглед затрудненията на близките им да ги посещават редовно в затвора от чужбина. Уточнено е, че чуждите граждани може да получават колетни пратки само от чужбина, а за храните и предметите, получавани от страната важи общото правило на чл.86, ал.4 от ЗИНЗС./ л.75/

Представени са билети за свиждания, с които се установява, че племенницата П. К. С. е посетила М. С. в затвора [населено място] на 30.08.2015г., на 20.09.2015г., на 31.01.2016г., на 21.02.2016г., на 17.04.2016г.

Проведени са разпити по делегация на свидетелите Х. А. Х., В. А. Х. и И. А. Р..

Свидетелят Х. А. Х. свидетелства, че познава М. С. от 1991г., периода от 2000г. до 2002г. са били в един затвор, в [населено място] и след 2002г. до 2013г. в различни периоди от време са били в един или в различни затвори, но са се засичали, разговаряли са и са подавали сигнали по повод на това, че до 2009г. всички лишени от свобода получавали колетни пратки, а след това само лишените от свобода чужди граждани. Свидетелят твърди, че племенницата на С. искала да му изпрати колет от Англия и ищецът разговарял за това с инспектор социални дейности, но отрядния му отговорил, че няма право. След това С. получил отказ и от началника на затвора. Докато били заедно в затвора свидетелят забелязал, че ищецът е унил, няма живинка, косата му започнала да побелява, може би от възрастта, появили му се петна, разноцветен лишей и себорееен дерматит. За петната лекарят му препоръчал да ползва шампоан, но шампоани не се продавали в лавката в затвора Л.. Тъй като не можел да получи шампоан с колет или на свиждане ищецът поискал рецепта, но лекарят му отказал, защото шампоанът не е лекарство. Лекарят обяснил, че дерматитът е резултат от притесненията и тревогите на ищеца. След това си купувал шампоани от лавката в затвора в [населено място]. Според показанията на свидетеля по време на свиждане С. е получавал пратки с храна, плодове, разрешени вещи, съобразно списък на министъра на правосъдието. По време на престоя си в затворите свидетелят е виждал, че лишени от свобода чужди граждани са получавали колети.

В. А. Х. свидетелства, че с ищеца е бил в една килия в затвора Л. от м.юни или юли 2012г. до м.юни или м. юли 2015г. В присъствието на свидетеля, С. попитал отрядния Й. С. може ли да получи колет от чужбина, но получил отказ. Свидетелят разбрал, че чужд гражданин - сириец получил колет в затвора н Л. и чужди граждани - турци получили колети в затвора С.. Когато ставало въпрос за колетните пратки ищецът се тревожел и много мислел, почервениявал, посървал, касата му започнала да пада.Х. свидетелства, че на свиждане може да се носят продукти - храна и такава може да се купува от лавката, когато е заредена с продукти.

И. А. Р. свидетелства, че заедно с М. С. е бил в затвора [населено място] няколко години около 2013г., 2014г. Двамата обсъждали въпроса с колетните пратки за лишени от свобода български граждани. Ищецът споделял, че иска да получи колет от чужбина, но на запитванията получавал отказ от администрацията на затвора в [населено място]. Във връзка с отказа С. бил разтревожен, защото не бил от същия град.

Със Заповед № ЛС-04-164/26.02.2011г. министърът на правосъдието, на основание чл.10, ал.1 във вр. с чл.122, ал.1 и чл.15, ал.1, т.8 от ЗИНЗС и чл.82, ал.7 от ППЗИНЗС е утвърдил списък на разрешените лични вещи, предмети и хранителни продукти, които могат да получават, ползват и държат при себе си или на определените за това места лишените от свобода в затворите, поправителните домове и затворническите общежития. Сред разрешените вещи са шампоан и душ-гел.

Със Заповед № ЛС-04-602/2014г. , издадена на основание чл.10, ал.1 във вр. с чл.122, ал.1 и чл.15, ал.1, т.8 от ЗИНЗС и чл.82, ал.7 от ППЗИНЗС и Заповед №ЛС-04-605/07.04.2017, издадена на основание чл. 10, ал.1 във вр. с чл.122, ал.1 от ЗИНЗС и чл.82, ал.7 от ППЗИНЗС и двете на министъра на правосъдието, е утвърден списък на разрешените лични вещи, предмети и хранителни продукти, които могат да получават, ползват и държат при себе си или на определените за това места лишените от свобода в затворите, поправителните домове и затворническите общежития. Видно от представените по делото списъци сред разрешени вещи са шампоан и душ-гел,

закупени от лавката.

Началникът на затвора [населено място] със справка от 04.12.2019г. е посочил, че за периода от 01.06.2009г. до 14.10.2019г. при действието на ЗИНЗС, обн. ДВ бр.25/2009г. лишените от свобода в затвора може да получават храни и предмети, които имат право да ползват и държат при себе си по време на свиждания с близките им. Лишените от свобода чужди граждани преди редакцията на чл.82, ал.4 от ППЗИНЗС с ДВ бр.14/2017г. са имали право да получават колетни пратки по пощата с храни и предмети, които имат право да ползват и държат при себе си. След допълнението на нормата на чл.82, ал.4 от ППЗИНЗС лишените от свобода чужди граждани имат право да получават колетни пратки по пощата с храни и предмети, които имат право да ползват и държат при себе си. В справката е посочено, че администрацията на затвора съблюдава Националните стандарти за третиране на лица осъдени на доживотен затвор, като спазва основните принципи, имащи съществено значение за спазване на човешките права, съхранение на личността и ресоциализиращо въздействие, както и че е осигуряван и продължава да се осигурява баланс между сигурността, защитата на индивидуалните права на осъдените на доживотен затвор и подкрепа на физическото и психическото им съхранение.

С писмо от 04.12.2019г. началникът на затвора П. е уведолил, че след влизане в сила на новия ЗИНЗС на 01.06.2009г. колетни пратки получават само задържаните лица и лишените от свобода чужди граждани. За такъв случай е приложен картон за свиждане на задържания чужд гражданин Ф. Х. К. /л.193/. Началникът на затвора С. З. с писмо от 04.12.2019г. уведомява, че лишени от свобода за периода от 01.06.2009г. до 14.10.2019г. не са получавали колети, като в затвора няма чужди граждани.

Със справки от затворите в П. и В. се установява, че българските граждани лишени от свобода нямат право да получават колети и не са получавали такива, а лишените от свобода или задържани чужди граждани, макар да са имали това право поради краткия им престой не са получавали колети. В затвора [населено място] след законодателните промени в ЗИНЗС от 01.06.2009г. не са получавани колетни пратки и няма скенер за проверка на багаж.

В затвора С. само лишените от свобода чужди граждани получават колетни пратки, като с промяната от 2017г. е въведено ограничение само за такива от чужбина. В писмото /л.200/е посочена процедурата за проверка на получена колетна пратка в затвора. Извършва се с метал детектор, отваря се, извършва се проверка на наличните в нея предмети в присъствие на лишената от свобода. Разрешените вещи се предават, неразрешените се оставят на съхранение в склад по желание на лицето или се връщат на подателя. Служителят извършил проверката на пратката и получателя се подписват в колетната книга.

С писмо от 04.12.2019г. началникът на затвора Л. се е позовал на разпоредбата на чл.82, ал.1 от ППЗИНЗС и е посочил, че съгласно тази разпоредба всички лишени от свобода имат право да получават храни и предмети само по време на свиждане. Изключение от това правило е разпоредбата на чл.82, ал.4 от ППЗИНЗС, съгласно която лишените от свобода чужди граждани /без тези, които са придобили статут на постоянно пребиваващи/ могат да получават колетни пратки по пощата от чужбина. Изразено е становище, че тази правна възможност на лишените от свобода чужди граждани е с оглед на затрудненията на близките им да ги посещават редовно в затвора от чужбина. Като по отношение на храните и предметите, получавани от страната и за чуждите граждани е приложима разпоредбата на чл.82, ал.1 от

ППЗИНЗС - да ги получават само по време на свиждане.

В затвора С. само лишените от свобода чужди граждани - осъдени, подсъдими, обвиняеми може да получават колетни пратки. В затвора В. лишените от свобода български граждани не са получавали колетни пратки, за лишени от свобода чужди граждани са посочени два случая. В затвора Б. дол правата на лишените от свобода за получаване на колетни пратки са съобразени с разпоредбите на ППЗИНЗС.

Със заявление от 08.03.2019г. до министъра на правосъдието ищецът е поискал информация като лишен от свобода български гражданин, настанен в български затвор може ли да получава колетни от негови роднини и близки, находящи се в чужбина. С писмо от 18.03.2019г. главният директор на ГД"ИН" е отговорил чрез началника на затвора, че С. не може да получава колетни от чужбина, като се е позовал на чл.82, ал.4 от ППЗИНЗС.

ПРАВНА СТРАНА

Страните не спорят, че към момента на подаване на исковата молба /21.04.2016г./ ищецът е търпял наказание, свързано с лишаване от свобода в Затвора [населено място], където е бил настанен на 12.08.2015г. и където се намира и към момента на обявяване на делото за решаване. Преди това, считано от 14.07.1999г. бил въдворен в XI група на затвора [населено място]. Следователно в процесния период от 02.02.2010г. до 21.04.2016г. ищецът, като български гражданин е изтърпявал наказание в български затвор.

Възражението на ответника за изтекла давност по отношение на една част от процесния период - от 02.02.2010г. до 21.04.2013г. / три години преди подаване на исковата молба/ е неоснователно. Разпоредбата на чл.52, ал.1 от ЗЗДискр. въвежда забрана да се образува производство по ЗЗДискр., ако е образувано в случаите, когато от извършване на нарушението до сезирането на КЗД или съда е изтекъл тригодишен срок. В случая, поради продължаващия характер на твърдяното нарушение срокът не е изтекъл и искането за прекратяване на производството в тази част е неоснователно. Неоснователно е и възражението за неправилно конституиране на министерството като ответник по делото. Ищецът определя срещу кого да насочи исковата си претенция. Той определя обема на търсената защита и сочи кой осъществява спрямо него дискриминация.

За периода от 02.02.2010г. до 21.04.2016г. и към настоящия момент изпълнението на наказанията, наложени от съдилищата с влезли в сила съдебни актове, както и правното положение на лица, задържани под стража по реда на НПК се уреждат със ЗИНЗС, обн., ДВ, бр.25/03.04.2009 г., в сила от 01.06.2009г. и ППЗИНЗС, издаден от министъра на правосъдието, обн., ДВ, бр.9/02.02.2010г., в сила от 01.02.2010г.

Направено е искане да бъде установена дискриминация по отношение на ищеца, изразяваща се в неравното третиране на лишените от свобода български и чужди граждани от министерство на правосъдието, с оглед различния разрешителен режим за получаване на колетни пратки, предвид разпоредбите на чл.82, ал.1 и ал.4 от ППЗИНЗС и за осъждане на ответника да преустанови дискриминационното отношение спрямо ищеца като преустанови твърдяното нарушение, както и да се въздържа в бъдеще от по-нататъшни идентични дискриминационни нарушения.

Съгласно чл.4, ал.1 и ал.2 от ЗЗДискр. забранена е всяка пряка или непряка

дискриминация, основана на пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна, като пряка дискриминация е всяко по-неблагоприятно третиране на лице на основата на признаците по ал. 1, отколкото се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства. "Неблагоприятно третиране" е всеки акт, действие или бездействие, които водят до по-малко благоприятно третиране на едно лице спрямо друго въз основа на признаците по чл.4, ал.1 от ЗЗДискр. или могат да поставят лице или лица, носители на признак по чл.4, ал.1 от същия закон, в особено неблагоприятно положение в сравнение с други лица /§1, т.7 от ДР на ЗЗДискр./. От изложеното следва, че за да е налице нарушение по ЗЗДискр. е необходимо да се установи не само наличие на по-неблагоприятно третиране на лице или група от лица, а по-неблагоприятно третиране въз основа на критерий, изрично формулиран в закона, друг закон или международен договор, по който държавата е страна.

В случая се твърди дискриминация по признак гражданство. Необходимо е да се докаже дискриминация при сравними сходни обстоятелства, при които са поставени лицата. В случая това са лица, настанени в български затвор, изтърпяващи наказания лишаване от свобода, доживотен затвор и доживотен затвор без право на замяна. Със събраните по делото доказателства по безспорен начин се установи, че администрацията в затворите в [населено място] и в [населено място] и в другите затвори, посочени в изложената фактическа обстановка, прилага установените в чл.82, ал.1 и ал.4 от ППЗИНЗС правила за лишени от свобода български и чужди граждани, респ. само лишените от свобода чужди граждани получават колетни пратки от чужбина с храни и предмети, които имат право да ползват и държат при себе си. Колетни пратки от страната не получават, както лишените от свобода български граждани, така и лишените от свобода чужди граждани.

С разпоредбата на чл.7 от ЗЗДискр. са посочени изключенията - случаите и хипотезите, при които, макар и да има различно третиране, не е налице дискриминация, поради което засегнатото лице не би могло да проведе успешно исковете по чл.71 от ЗЗДискр. Съгласно чл.7, ал.1 от ЗЗДискр. не представлява дискриминация различното третиране на лица на основата на тяхното гражданство или на лица без гражданство, когато това е предвидено в закон или в международен договор, по който Република България е страна.

Всички лишени от свобода /независимо дали са български или чужди граждани/, съгласно чл.86, ал.4 от ЗИНЗС по време на свижданията могат да получават храни и предмети, които имат право да ползват и

държат при себе си. В ЗИНЗС за лишените от свобода български граждани не е регламентирано право да получават колетни пратки от чужбина. Тъй като правата на лишените от свобода са изчерпателно, ясно и точно посочени в закона, а и предвид статута на лишените от свобода и режима в затворите недопустимо е разширително тълкуване.

Предвид изложеното, съдът приема, че на основание чл.7, ал.1, т.1 от ЗЗДискр. различното третиране на ищеца като лице - български гражданин, което изтърпява наказание в български затвор и на чуждите граждани, изтърпяващи наказания лишаване от свобода, доживотен затвор и доживотен затвор без право на замяна по отношение на получаване на колети от чужбина, с храни и предмети, които имат право да ползват и държат при себе си, не представлява дискриминация, тъй като различното третиране на тези лица, на основата на тяхното гражданство, е предвидено в закона - чл.86, ал.4 от ЗИНЗС и чл.82, ал.1 и ал.4 от ППЗИНЗС.

По изложените съображения съдът приема, че искът за установяване на дискриминация по отношение на ищеца, изразяваща се в различно, по-неблагоприятно третиране на М. С. като български гражданин в сравнение с чуждите граждани, търпящи наказание "лишаване от свобода", по отношение на колетните пратки от чужбина, които имат право да получават, е неоснователен.

Поради неоснователността на иска по чл.71, ал.1, т.1 от ЗЗДискр., неоснователен е и искът по чл.71, ал.1, т.2 от ЗЗДискр. за осъждане на ответника да преустанови дискриминационното отношение спрямо ищеца като преустанови твърдяното нарушение, както и да се въздържа в бъдеще от по-нататъшни идентични дискриминационни нарушения.

Предвид изхода на спора на ищеца не се следват разноски. Искането на ответника за осъждане на ищеца да му заплати разноски за юрисконсултско възнаграждение е основателно в размер на 80,00 лв.

Така мотивиран и на основание чл.71, ал.1, т.1 и т.2 от ЗЗДискр.,
СЪДЪТ

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ предявения от М. С. С., с адрес: затвора [населено място], иск срещу министерство на правосъдието, за установяване на дискриминация по отношение на ищеца, изразяваща се в различно, по-неблагоприятно третиране на М. С. като български гражданин, изтърпяващ наказание "лишаване от свобода" в сравнение с чуждите граждани, търпящи наказание "лишаване от свобода" в български затвор,

по отношение на получавани от чужбина колетните пратки, като неоснователен.

ОТХВЪРЛЯ предявения от М. С. С. иск за осъждане на министерство на правосъдието да преустанови дискриминационното отношение спрямо ищеца като преустанови твърдяното нарушение, както и да се въздържа в бъдеще от по-нататъшни идентични дискриминационни нарушения, като неоснователен.

ОСЪЖДА М. С. С. да заплати на министерство на правосъдието сумата 80,00 лв. разноски по делото.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховен административен съд в 14-ет дневен срок от получаване на съобщението.

СЪДИЯ: